

Sygn. akt XVI GC 943/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVI Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący	SSO Marian Kociołek
Protokolant	sekretarz sądowy Anna Kuczkowska

po rozpoznaniu 20 listopada 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa S. K.

przeciwko (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o uchylenie uchwały

1. uchyla uchwałę nr 9 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., podjętej 20 września 2017 r. w sprawie podziału zysku za rok 2016;
2. zasądza od (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz S. K. kwotę 3.080 (trzy tysiące osiemdziesiąt) zł. tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSO Marian Kociołek

Sygn. akt XVI GC 943/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 października 2017 r. powód S. K. wniósł przeciwko pozwanej – (...) Sp. z o.o. w W. o uchylenie uchwały nr 9 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. z dnia 20 września 2017 r. w sprawie podziału zysku Spółki za 2016 r. z uwagi na to, że uchwała jest sprzeczna z dobrymi obyczajami oraz ma na celu pokrzywdzenie wspólnika. Powód wniósł także o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (pozew k. 2-9).

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (odpowiedź na pozew k. 39-52).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

(...) Sp. z o.o. wchodzi w skład grupy (...), podobnie jak (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o., (...) Sp. z o.o.. Wspólnikami powyższych spółek są: T. R., S. K., S. S.. Wspólnicy posiadają taką samą ilość udziałów, ponadto (...) Sp. z o.o.

posiada(...) udziały w (...) Sp. z o.o. (odpisy z KRS k. 74-89). W skład zarządu każdej ze spółek wchodzi T. R., S. S.. Wszystkie spółki w ramach grupy funkcjonują wspólnie. Główną funkcję w grupie odrywa (...) Sp. z o.o.

(...) Sp. z o.o. powstała w 2008 r. Wspólnikami spółki od początku jej istnienia są: T. R., S. K., S. S. - posiadający po (...) udziały każdy. Pierwotnie wszyscy wspólnicy sprawowali jednocześnie funkcję członków zarządu w spółce. Na skutek zaistnienia sporu pomiędzy S. S. a pozostałymi wspólnikami, spółka reprezentowana była przez dwuosobowy zarząd w osobach T. R. oraz S. K.. Z uwagi na konflikt pomiędzy S. K. a pozostałymi wspólnikami, listopadzie 2016 r. S. K. został odwołany z zarządu spółki przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników. Do składu zarządu ponownie powołano S. S.. W § 1 umowy spółki (...) Sp. z o.o. T. R., S. K., S. S. oświadczyli, że w celu prowadzenia działalności gospodarczej zawiązują spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. W § 9 umowy postanowiono, że o przeznaczeniu zysku spółki decyduje Zgromadzenie Wspólników. Zgromadzenie Wspólników może wyłączyć czysty zysk od podziału między wspólników i podjąć uchwałę co do innego rozporządzenia całością lub częścią zysku (ust. 1). Postanowiono także, że w spółce tworzy się fundusz rezerwowy celem przenoszenia do niego zysków wyłączonych od podziału pomiędzy wspólników. Z funduszu tego może być wypłacona dywidenda niewypłacona w latach poprzednich (ust. 2). Zastrzeżono też, że wspólnicy uczestniczą w podziale czystego zysku wynikającego z rocznego bilansu proporcjonalnie do ilości posiadanych udziałów (ust. 4).

W umowie (...) Sp. z o.o. w § 10 zastrzeżono, że wspólnicy mogą zostać zobowiązani w drodze uchwały Zgromadzenia Wspólników podjętej większością 2/3 głosów do dokonania dopłat równomiernie w stosunku do posiadanych przez nich udziałów w wysokości nie przekraczającej pięciokrotnej wartości nominalnej ich udziałów w danym roku obrotowym (odpis z KRS k. 10-16, umowa spółki k. 61-67, zeznania świadków: M. B., M. S., M. K., umowa (...) Sp. z o.o. k. 114)

(...) Sp. z o.o. została założona w celu przekształcenia spółki (...) Sp. z o.o. w spółkę komandytową – (...) Sp. z o.o. miała być komplementariuszem spółki komandytowej. Przekształcenie nie doszło do skutku. (...) Sp. z o.o. nie prowadzi działalności operacyjnej, nie zatrudnia pracowników, nie generuje zysków. Środki pieniężne, jakie posiada (...) Sp. z o.o. pochodzą z dywidendy otrzymanej od (...) Sp. z o.o. (spółki głównej). (...) Sp. z o.o. w 2015 r. uzyskała zysk netto w wysokości (...) zł, który powiększono o niepodzielone zyski z lat ubiegłych oraz kwoty utworzone z zysków z lat poprzednich i zgromadzone na kapitale zapasowym w kwocie (...) zł oraz kapitale rezerwowym w kwocie (...) zł, co stanowiło łączną kwotę (...) zł. Na mocy uchwały z dnia 29 sierpnia 2016 r. kwotę (...) zł przeznaczono na wypłatę dywidendy wspólnikom. Dywidendę wypłacono wspólnikom (...) Sp. z o.o. w wysokości odpowiadającej wielkości udziałów wspólników (uchwała z dnia 29 sierpnia 2016 k. 95v). (...) Sp. z o.o. posiadający po (...) udziały - T. R., S. K., S. S. otrzymali po ok. 8 mln zł. Dywidendę otrzymała także (...) Sp. z o.o. z racji posiadanych (...) udziałów w spółce. Środki finansowe jakimi dysponuje (...) Sp. z o.o. pochodzą z ww. dywidendy i zostały w części tj. ok. (...) zł przeznaczono na pokrycie wydatków (...) Sp. z o.o. związanych z kosztami biura, kosztami administracyjnymi i kosztami wynagrodzeń (po ok. (...)zł miesięcznie dla każdego) dla członków zarządu (zeznania świadka D. Z., zeznania S. K., T. R.).

Konflikt pomiędzy S. K. a pozostałymi wspólnikami (...) Sp. z o.o. trwa od ok. 2014 r. (zeznania świadków – M. B., M. S., M. K., zeznania T. R.). W dniu 7 lipca 2016 r. T. R. oraz S. S. zawarli umowę, w której zobowiązali się wobec siebie w okresie obowiązywania umowy do niepodejmowania jakichkolwiek działań, które powodowałyby lub zmierzały do zmiany istniejącej struktury udziałowej (stan na dzień podpisania umowy) każdej ze spółek (...), przez które rozumiano każdą ze spółek należącą do grupy (...). Ponadto w punkcie 3 umowy strony zobowiązały się, w najkrótszym możliwym terminie, doprowadzić skutecznie (poprzez zgodne składanie oświadczeń, głosowania wspólników i/lub czynności faktyczne) do odwołania S. K. oraz pozostałych osób z zarządów wszystkich spółek (...) oraz powołania zarządu nowej kadencji w każdej ze spółek (...) w składzie (...) oraz S. S.. Jednocześnie strony zobowiązały się doprowadzić do udzielenia przez zgromadzenie wspólników (...) Sp. z o.o. zgody na ustanowienie na udziałach T. R. oraz S. S. zastawów rejestrowych. W punkcie 4.1 strony zobowiązały się nie dokonywać zmian w zarządach spółek przez okres 3 lat od dnia podpisania umowy. W przypadku naruszenia powyższych zobowiązań strona naruszająca została zobowiązana do zapłaty na rzecz drugiej strony kary umownej w wysokości 10 000 000 zł za każde naruszenie postanowień. Umowa obowiązywała przez okres 12 miesięcy od dnia jej podpisania (umowa z dnia 7 lipca 2016 r. k.

284-291). W dniu 21 grudnia 2016 r. T. R. oraz S. S. zawarli dwie umowy zastawu rejestrowego na udziałach (...) Sp. z o.o., które zabezpieczyły spłatę kar umownych zastrzeżonych w umowie z dnia 7 lipca 2016 r. (umowy zastawu k. 258-264, k. 265-271). Zastawy zostały wpisane do rejestru zastawów (okoliczność bezsporna).

W dniu 20 września 2017 r. odbyło się Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki (...) Sp. z o.o. w W.. Porządek obrad obejmował m.in. przedstawienie przez zarząd spółki założeń do strategii działania (...) oraz podjęcie uchwały w sprawie podziału zysku. Na Zgromadzeniu stawili się wszyscy trzej (...) spółki – (...), S. S., S. K.. Ponadto stawili się mec. B. K., który stwierdził, że działa w imieniu i na rzecz S. K. na podstawie pełnomocnictwa z dnia 6 lipca 2017 r., którego oryginał okazał. Pełnomocnik zwrócił uwagę, że przed rozpoczęciem Zgromadzenia S. K. nie otrzymał projektów uchwał. Na Zgromadzeniu w dniu 20 września 2017 r. podjęto uchwałę nr 9 w sprawie podziału zysku za rok 2016. Mocą uchwały postanowiono zysk (...) za rok 2016 w wysokości (...) zł przeznaczyć w całości na pokrycie strat z lat ubiegłych w kwocie 8 780,55 zł. Pozostałą część zysku w kwocie (...) zł zaproponowano przeznaczyć na kapitał zakładowy. W głosowaniu jawnym oddano (...) głosy, w tym:(...) głosów „za”, (...) głosy „przeciw”, o głosów „wstrzymało się”. Mec. B. K. zgłosił sprzeciw, co do powziętej uchwały. T. R. i S. S. oddali głosy „za” (protokół wraz z listą obecności k. 17-27). W dniu 20 września 2017 r. przedstawiono K. po raz pierwszy założenia starttrgii jaką (...) Sp. z o.o. zamierzała wprowadzić w latach 2018-2020 r. (zeznania D. Z.).

W dniu 19 października 2017 r. odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (...) Sp. z o.o., na którym omówiono strategię rozwoju spółki na lata 2018-2020 i podjęto uchwałę w sprawie zwrócenia się do zarządu (...) Sp. z o.o. w celu przyjęcia przez spółkę strategii działania spółki w latach 2018 -2020. Założenia zostały przedstawione przez D. Z.. Wcześniej założenia były po krótko przedstawione na zgromadzeniu Zwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników (...) Sp. z o.o. w dniu 20 września 2017 r. Podjęcie uchwały i przedstawienie całościowej ostatecznej strategii nastąpiło w dniu 19 października 2017 r. W dniu 20 września strategia nie była przyjęta, ale były już znane założenia do strategii. S. K. nie został poinformowany o ich szczegółach. Plan rozwoju polegał na szybkim wzroście przychodów i rozwoju działalności wszystkich czterech spółek z grupy, na dywersyfikacji klientów, bowiem problemem (...) było uzależnienie od jednego klienta. Określono także strategię finansowania. Postanowiono, że za lata 2016-2020 spółka nie będzie wypłacała zysków, a wszystkie zyski będą reinwestowane. Wskazano też, że jeśli będzie taka potrzeba to spółka będzie zaciągała kredyty banków, ale do wysokości nie większej niż jednokrotność zysku. I trzecia rzecz, że na potrzeby realizacji przejścia innych firm prawdopodobnie będą potrzebne dopłaty w wysokości 8 mln złotych. formę uchwały (protokół z dnia 19.10.2017 r. k. 105-119, zeznania świadka D. Z., zeznaia T. R.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, a nadto na podstawie zeznań przesłuchanych świadków oraz zeznań stron.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Powód wniósł o uchylenie uchwały nr 9 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. z dnia 20 września 2017 r. w sprawie podziału zysku Spółki za 2016 r., wskazując, że uchwała jest sprzeczna z dobrymi obyczajami oraz ma na celu pokrzywdzenie go, jako współlnika.

Zgodnie z bezwzględnie obowiązującymi przepisami, aby powództwo o uchylenie uchwały wspólników mogło zostać uwzględnione konieczne jest: wykazanie uprawnienia podmiotu/podmiotów do wytoczenia takiego powództwa, wniesienie powództwa przed upływem terminu zawitego, wykazanie przesłanek z art. 249 § 1 k.s.h.

W ocenie Sądu powyższe warunki zostały spełnione.

Prawo do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały wspólników przysługuje podmiotom enumeratywnie wliczonym w art. 250 k.s.h. tj. zarządowi, radzie nadzorczej, komisji rewizyjnej oraz poszczególnym ich członkom; wspólnikowi, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu; wspólnikowi bezzasadnie niedopuszczonemu do udziału w zgromadzeniu wspólników; wspólnikowi, który nie był obecny na

zgromadzeniu, jedynie w przypadku wadliwego zwołania zgromadzenia wspólników lub też powzięcia uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad; jak również w przypadku pisemnego głosowania, wspólnikowi, którego pominięto przy głosowaniu lub który nie zgodził się na głosowanie pisemne, albo też który głosował przeciwko uchwale i po otrzymaniu wiadomości o uchwale w terminie dwóch tygodni zgłosił sprzeciw.

Wobec powyższego należy wskazać, iż powód S. K. wykazał, iż jest osobą legitymowaną do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały nr 9 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 20 września 2017 r. Powyższe potwierdza treść załączonego do pozwu protokołu Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 20 września 2017 r, w tym uchwały nr 9, z których wynika, że mec. B. K., działając w imieniu i na rzecz S. K., po uprzednim okazaniu oryginału pełnomocnictwa, zgłosił sprzeciw, co do powziętej uchwały nr 9. Ponadto głosowanie było jawne, i wynika z niego, że(...) głosów oddano „za”, a (...) „przeciwko”. Skoro wspólnicy pozwanej spółki posiadają w niej po (...) udziały każdy, a z postępowanie dowodzi, że skonfliktowani z powodem wspólnicy tj. T. R. i S. S. głosowali „za”, to niewątpliwie S. K. głosował „przeciwko” uchwale, co też nie było kwestionowane w postępowaniu. Ponadto z rejestru KRS wynika, że S. K. był w dniu powzięcia skarżonej uchwały, a także nadal pozostaje wspólnikiem (...) Sp. z o.o., wobec czego wykazano uprawnienie do zaskarżenia uchwały.

Zachowany został także termin do jej zaskarżenia. Zgodnie z art. 251 ksh powództwo o uchylenie uchwały wspólników należy wnieść w terminie miesiąca od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, nie później jednak niż w terminie sześciu miesięcy od dnia powzięcia uchwały. Skoro skarżona uchwała została podjęta w dniu 20 września 2017 r., a pozew został wniesiony w dniu 20 października 2017 r., to niewątpliwie został zachowany miesięczny termin (art. 112 k.c.) do zaskarżenia uchwały.

Aby uchylić uchwałę, konieczne jest nie tylko wytoczenie powództwa przez legitymowany podmiot i zachowanie terminu, ale także spełnienie przesłanek z art. 249 § 1 k.s.h. Uchwała wspólników może zatem zostać uchylona, gdy jest sprzeczna z umową spółki bądź dobrymi obyczajami i godzi w interesy spółki lub ma na celu pokrzywdzenie wspólnika. Przesłanki powództwa z art. 249 § 1 k.s.h. podzielić można na dwie grupy: pierwsza to sprzeczność uchwały z ustawą lub sprzeczność uchwały z dobrymi obyczajami; druga grupa to godzenie przez uchwałę w interes spółki lub cel uchwały w postaci pokrzywdzenia wspólnika. Aby powództwo o uchylenie uchwały mogło zostać uwzględnione uchwała musi spełniać co najmniej jedną przesłankę z pierwszej grupy i co najmniej jedną z drugiej grupy.

Powód domagając się uchylenia uchwały podnosił, że skarżona uchwała jest sprzeczna z dobrymi obyczajami oraz ma na celu pokrzywdzenie wspólnika.

Uchwała nr 9 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. z dnia 20 września 2017 r. dotyczy podziału zysku za rok 2016. Mocą uchwały postanowiono zysk (...) za rok 2016 w wysokości (...) zł przeznaczyć w całości na pokrycie strat z lat ubiegłych w kwocie 8 780,55 zł, a pozostałą część zysku w kwocie (...) zł zaproponowano przeznaczyć na kapitał zakładowy. Konsekwencją uchwały będzie, zatem zatrzymanie w spółce środków w wysokości 546 840,16 zł oraz brak możliwości czerpania przez wspólników, m.in. przez powoda, korzyści z praw udziałowych w spółce, co niewątpliwie stanowi pokrzywdzenie wspólnika, które w tym przypadku należy rozpoznawać przede wszystkim z punktu widzenia jednego z podstawowych uprawnień wspólnika spółki kapitałowej, a mianowicie prawa do udziału w zysku wyrażającym się w prawie do wypłaty dywidendy (art. 191 k.s.h.). Z punktu widzenia celowości gospodarowania wypracowanym przez spółkę zyskiem, przeznaczenie tego zysku na kapitał zapasowy pozostaje prawem wspólników w zakresie prowadzenia przez nich polityki inwestycyjnej, niemniej jednak prawo to musi zasadniczo ustąpić wobec uprawnienia wspólnika do dywidendy w sytuacji, w której powiększanie kapitałów przy pomocy zysku nie ma ekonomicznego uzasadnienia. Prawo do dywidendy wyraża bowiem istotę, dla której tworzona jest spółka kapitałowa z punktu widzenia jej udziałowców, a więc osób, które lokują własny kapitał, aby finalnie osiągnąć z tego tytułu określone korzyści. Powyższe ma swoje odzwierciedlenie także w treści umowy spółki (...) Sp. z o.o., a mianowicie w § 9 ust. 1, w którym postanowiono, że Zgromadzenie Wspólników może wyłączyć czysty zysk od podziału między wspólników i podjąć uchwałę, co do innego rozporządzenia całością lub częścią zysku. Oznacza to, że co do zasady zysk podlega podziałowi pomiędzy wspólników, natomiast wyłączenie zysku od podziału jest wyjątkiem.

Zdaniem Sądu uchwała nr 9 ma na celu pokrzywdzenie powoda przez pozbawienie go prawa do zysku. Szczególną uwagę w tym zakresie zważyć należy na źródło, z którego powstał zysk przeznaczony na kapitał zakładowy, przyczyny jego przekazania oraz potrzeby spółki, które mają być finansowane z tego kapitału.

Zysk przekazany na kapitał zapasowy pochodził z dywidendy wypłaconej spółce na mocy uchwały wspólników z dnia 29 sierpnia 2016 r. Pozwana spółka nie posiadała innych przychodów niż te pochodzące z dywidendy, gdyż nie prowadziła działalności operacyjnej. Spółka generowała natomiast koszty związane z wypłatą wynagrodzenia członkom zarządu oraz korzystaniem z powierzchni biurowej. Jak wynika z materiału spółka została utworzona w celu przekształcenia (...) Sp. z o.o. – spółki odgrywającej główną rolę w grupie, w spółkę komandytową, przy czym pozwana miała być komplementariuszem spółki. Plany te jednak nie doszły do skutku. Istnienie spółki pozbawione jest, zatem sensu gospodarczego, skoro cel utworzenia spółki odpadł, a w umowie wspólnicy postanowili, że spółka utworzona w celu prowadzenia działalności gospodarczej, której w rzeczywistości nie prowadzi. Skoro spółka nie prowadzi działalności gospodarczej, to tym samym generuje znacznie niższe koszty, na które składają się jedynie koszty administracyjne oraz wynagrodzenia członków zarządu, którzy de facto otrzymują wynagrodzenia jedynie z uwagi na ryzyko związane z tą funkcją, są bierni w stosunku do spółki. W ocenie Sądu niezrozumiałe są twierdzenia pozwanej jakoby celem spółki było finansowanie działalności (...) Sp. z o.o., skoro pozwana nie prowadziła działalności operacyjnej i nie generowała zysków, a środki jakimi dysponowała (z dywidendy) pochodziły ze spółki, którą rzekomo miała finansować. Sytuacja finansowa spółki nie uzasadniała, zatem podjęcia uchwały o przeznaczeniu zysku na kapitał zapasowy, skoro jej sytuacja finansowa tego nie wymagała.

Na uwagę zasługują także okoliczności, w jakich uchwała została podjęta. Bezspornym w postępowaniu był trwający od lat pomiędzy powodem a pozostałymi wspólnikami pozwanej spółki - (...) oraz S. S. konflikt. Konflikt ten zaostrzył się w wyniku zawarcia przez T. R. oraz S. S. umowy z dnia 7 lipca 2016 r., która stanowiła pakt przeciwko powodowi. Zobowiązywała wspólników m.in. do odwołania (poprzez zgodne składanie oświadczeń, głosowania wspólników i/lub czynności faktyczne) powoda z zarządów wszystkich spółek grupy (...). Umowa posłużyła do późniejszego wzajemnego zastawienia swoich udziałów w (...) Sp. z o.o. Zastawy te służyły zapewnieniu jednolitego działania, wykonywania praw korporacyjnych obu wspólników względem trzeciego z nich – powoda. Zabezpieczały też ustanowione wzajemnie kary umowne w wysokości 10 000 000 zł każdy. Powyższy konflikt, w ocenie Sądu, miał swoje odzwierciedlenie także i w treści podjętej uchwały, której uchylenia powód domaga się.

Mimo to, pozwana zmierzała do wykazania, że uchwała o przeznaczeniu zysku na kapitał zapasowy nie zmierzała do pokrzywdzenia powoda jako wspólnika, a była uzasadniona planami rozwojowymi grupy (...) polegającymi na szybkim wzroście przychodów i rozwoju działalności wszystkich czterech spółek z grupy oraz na dywersyfikacji klientów. W tym też celu, jak zeznał świadek D. Z., (...) Sp. z o.o. przyjęła strategię finansową, która zakładała, że za lata 2016-2020 spółka nie będzie wypłacała zysków, a wszystkie zyski będą reinwestowane. Wskazano też, że jeśli będzie taka potrzeba to spółka będzie zaciągała kredyty bankowe, ale do wysokości nie większej niż jednokrotność zysku. Ponadto wskazano, że na potrzeby realizacji przejęcia innych firm prawdopodobnie potrzebne będą dopłaty wspólników w wysokości ok. 8 mln złotych. Co istotne, na zgromadzeniu, na którym podjęto skarżoną uchwałę (20.09.2017 r.) padła jedynie zapowiedź strategii rozwoju grupy, szczegółowe omówienie przez Dyrektora Finansowego – D. Z., założeń strategii zaproponowanej przez zarząd (...) Sp. z o.o. (T. R. oraz S. S.) nastąpiło dopiero na posiedzeniu Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników w dniu 19 października 2017 r. Z powyższego wynika, że motyw podjęcia uchwały o przeznaczeniu zysku za 2016 rok na kapitał zapasowy powód poznał dopiero miesiąc po podjęciu skarżonej uchwały, bowiem jak zeznał T. R., dopiero wtedy powód poznał szczegóły strategii. Ponadto w ocenie Sądu, bez względu na termin przedstawienia założeń, sama treść tych założeń także nie stanowi uzasadnienia dla odstąpienia od podziału zysku pomiędzy wspólników w (...). Nie były to bowiem założenia rozwojowe (...), ale całej grupy. Nie wskazano przy tym jaką rolę będzie odgrywała oraz jakie zadania realizowała (...) w planie rozwoju grupy. Według założeń, strategia dotyczyła bezpośrednio głównej spółki – (...) Sp. z o.o., która w przeciwieństwie od pozwanej prowadziła działalność operacyjną. W założeniach nie było mowy o reinwestowaniu zysków (...), wskazano jedynie na ewentualne zobowiązanie wspólników do dokonywania dopłat w wysokości 8 mln zł. Jednak i to, w ocenie Sądu nie przemawia za zasadnością odstąpienia od podziału zysku pozwanej spółki. Co prawda spółka jest wspólnikiem

(...) Sp. z o.o., jednak zważyć należy, że posiada w niej jedynie (...)udziały. Z umowy spółki (...) wynika natomiast, że wspólnicy mogą zostać zobowiązani do dokonania dopłat równomiernie w stosunku do posiadanych przez nich udziałów w wysokości nieprzekraczającej pięciokrotnej wartości nominalnej ich udziałów w danym roku obrotowym (§10). W dniu podejmowania uchwały o przeznaczeniu zysku na kapitał zapasowy, wartość udziałów pozwanej w (...) Sp. z o.o. wynosiła (...) zł, zatem ewentualnie mogłaby zostać zobowiązana do dopłaty 7.500 zł, co jest kwotą znikomą w stosunku do kwoty przekazanej na kapitał zapasowy ((...) zł).

Zważyć należy, że to na pozwanej spoczywał obowiązek wykazania, że zysk przekazany na kapitał zapasowy miał służyć rozwojowi spółki, czego jednak nie podolała. Jednocześnie z materiału dowodowego nie wynika, aby zabezpieczenie środków w wysokości (...) zł było uzasadnione sytuacją finansową spółki, bądź było konieczne dla zabezpieczenia środków na pokrycie strat, skoro pozwana nie prowadzi działalności operacyjnej, a koszty ograniczają się do wynagrodzeń członków zarządu i kosztów administracyjnych. Biorąc pod uwagę także istniejący konflikt pomiędzy wspólnikami, uzasadnione jest twierdzenie, że uchwała nr 9 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. z dnia 20 września 2017 r. miała na celu pokrzywdzenie powoda. Za pokrzywdzenie wspólnika uważa się sytuację, gdy w wyniku podjęcia uchwały jego pozycja w spółce zmniejsza się, co może wiązać się z pogorszeniem jego sytuacji udziałowej bądź osobistej. Pokrzywdzenie to nie tylko zmniejszenie stanu majątkowego wspólnika, wynikającego z posiadanych udziałów, ale również może być odnoszone do jego pozycji, dobrego imienia, naruszenia zasady równouprawnienia (np. nieprzyznanie dywidendy, przy przyznaniu jej innym - dotyczy to również sytuacji wstrzymania wypłaty dywidendy wszystkim akcjonariuszom w sytuacji, gdy wszyscy z wyjątkiem jednego lub ich większość otrzymuje wypłaty z zysku z tytułu na przykład członkostwa w organach). Z materiału dowodowego wynika natomiast, że wskutek trwającego konfliktu powód został odsunięty od sprawowania funkcji w zarządach spółek należących do grupy, a więc także od otrzymywania wynagrodzenia z tego tytułu, a na mocy skarżonej uchwały prawa do dywidendy. Niewątpliwie, zatem uchwała miała na celu pokrzywdzenie powoda.

Podjęcie zaskarżonej uchwały w kontekście okoliczności sprowadzających się do pozbawienia powoda udziału w zyskach, pomimo braku zagrożenia dla stabilności funkcjonowania pozwanej spółki, w ocenie Sądu, jest także sprzeczne z dobrymi obyczajami rozumianymi jako naruszanie zasad lojalności i uczciwości kupieckiej. Pojęcie dobrych obyczajów obejmuje swym zakresem zarówno etyczno-moralne oceny postępowania w działalności gospodarczej, czyli tradycyjną uczciwość kupiecką, jak również kryteria ekonomiczno-funkcjonalne i oceny zorientowane na zapewnienie niezakłóconego funkcjonowania i rozwoju spółki kapitałowej w interesie wszystkich wspólników. Oznacza to, iż zakresem znaczeniowym tego pojęcia, objęte są tylko tego rodzaju działania, sprzeczne z powszechnie akceptowanymi zasadami moralno - etycznymi, które dotyczą sfery zewnętrznego i wewnętrznego funkcjonowania spółki. Z przedstawionych okoliczności wynika natomiast, że na dzień podjęcia uchwały nie było racjonalnych powodów do zatrzymania zysku w spółce. Pozwany takiego uzasadnienia nie przedstawił. Tymczasem oceniając warunki w jakich została podjęta zaskarżona uchwała, a w szczególności mając na względzie umowę z dnia 7 lipca 2016 r., zawartą pomiędzy T. R. oraz S. S., w której motywem było skoordynowanie działań stron umowy wobec trzeciego wspólnika S. K., uprawnione jest przyjęcie, że pozostawienie zysku w spółce, a tym samym brak zezwolenia na wypłatę zysków powodowi było częścią tych działań. Powyższe czynniki pozwalają na stwierdzenie, iż pokrzywdzenie wspólnika (powoda) było celem podjęcia zaskarżonej uchwały, a co z a tym idzie daje podstawę do wniosku o jej sprzeczności z zasadami lojalności i uczciwości kupieckiej. Przedmiotowo istotnym elementem umowy spółki handlowej, zgodnie z art. 3 k.sh. jest dążenie do osiągnięcia wspólnego celu. Pozwana spółka powołana została w celach handlowych, a zatem i immanentnym składnikiem jest uzyskanie dodatniego wyniku finansowego, a w konsekwencji zysku, do udziału w którym, zasadniczo, prawo mają wszyscy wspólnicy. Zachowanie większościowych wspólników, które pomimo wypracowywanego zysku, udziału w nim innych wspólników trwale pozbawia, a decyzje takie nie są uzasadnione sytuacją ekonomiczną spółki, jest w konsekwencji sprzeczne z celem, dla którego pozwana spółka została zawiązana. Narusza ono tym samym opisane wyżej zasady, których przestrzeganie przez wszystkich wspólników jest ich bezwzględny obowiązek (podobnie w uzasadnieniu SA w Szczecinie z dnia 26 listopada 2015 r., I ACa 928/15, Legais nr 1445774).

Mając na uwadze powyższe, uznać należało, że uchwała nr 9 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. z dnia 20 września 2017 r. spełnia przesłankę z pierwszej z drugiej grupy – jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i ma na celu pokrzywdzenie wspólnika, dlatego Sąd na podstawie art. 249 § 1 k.s.h. orzekł jak w punkcie 1.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie 2. na podstawie art. 98 k.p.c. Na zasądzoną kwotę składają się: opłata od pozwu w wysokości 2 000 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika powoda reprezentowanego przez radcę prawnego ustalone na podstawie § 8 pkt 22 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie powołanych podstaw prawnych orzekł jak w sentencji orzeczenia.

SSO Marian Kociołek